

Opinia Komitetu Regionów „Jakość produktów rolnych”

(2010/C 175/04)

KOMITET REGIONÓW

- Przypomina o dużym znaczeniu tych produktów i wskazuje na konieczność stworzenia systemu wsparcia gwarantującego ich długofalową stabilność oraz rentowność inwestycji dzięki środkom ukierunkowanym na rynek, w tym przepisom dotyczącym możliwości wprowadzenia oznakowania precyzującego kraj produkcji; system ten miałby też promować wspólnotowe normy produkcji.
- Zakłada, że będzie trzeba opracować wytyczne gwarantujące prawidłowe funkcjonowanie systemów certyfikacyjnych, co zapewni pewien stopień jednolitości ważnych elementów, takich jak minimalne wymogi kontroli, by uniknąć ewentualnych dysproporcji między zbliżonymi modelami.
- Popiera wniosek w sprawie stworzenia oznakowania zarówno dla dobrostanu zwierząt, jak i dla emisji dwutlenku węgla, ponadto proponuje opracowanie na szczeblu europejskim zasad dotyczących zintegrowanej produkcji.
- Uznaje wagę norm handlowych; normy te nadal powinny mieć charakter obligatoryjny, lecz należy rozważyć poddanie ich dogłębniejszemu przeglądowi.
- Z zainteresowaniem podchodzi do zbadania wykonalności ustanowienia definicji zarezerwowanych stosowanych fakultatywnie dla „produktów tradycyjnych” i „produktów rolnictwa górskiego”, biorąc pod uwagę, że to właśnie władze regionalne mogą odegrać kluczową rolę w ich określaniu.
- Postuluje zachowanie dwóch instrumentów: chronionej nazwy pochodzenia (CHNP) oraz chronionego oznaczenia geograficznego (CHOG).
- Wzywa Komisję Europejską do znalezienia i udostępnienia odpowiednich instrumentów zarządzania produkcją w systemach CHNP i CHOG.
- Opowiada się za tym, by Komisja zdwoiła wysiłki w celu wzmocnienia przepisów w ramach WTO, by poczyniono postępy w zakresie dwustronnych umów z państwami o znaczeniu strategicznym, jak też nalegano na ochronę CHNP i CHOG w kontekście umów handlowych dotyczących zwalczania obrotu towarami podrobionymi (ACTA).

Sprawozdawca:	Pedro SANZ ALONSO (ES/PPE), przewodniczący wspólnoty autonomicznej La Rioja
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie polityki jakości produktów rolnych COM(2009) 234 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Komitet przyjmuje z zadowoleniem i wysoko ocenia zarówno komunikat Komisji Europejskiej, który jest wyrazem troski o zapewnienie wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, jak też gotowość do opracowania odpowiednich ram prawnych promujących i wspierających dobrej jakości produkcję rolniczą w UE oraz zapewniających większy stopień jej akceptacji wśród konsumentów.

2. Sądzi, że wytwarzanie wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych ma szczególne znaczenie dla trwałego rozwoju obszarów wiejskich i przyczynia się do zachowania w dłuższej perspektywie tożsamości regionalnej i krajobrazu regionalnego, kształtowanych przez rolników i hodowców w wyniku zastosowania różnych form produkcji, w związku z czym stanowi wkład w przyszły rozwój regionalny.

3. Przypomina o dużym znaczeniu tych produktów i wskazuje na konieczność stworzenia systemu wsparcia gwarantującego ich długofalową stabilność oraz rentowność inwestycji dzięki środkom ukierunkowanym na rynek, w tym przepisom dotyczącym możliwości wprowadzenia oznakowania precyzującego kraj produkcji; system ten miałby też promować wspólnotowe normy produkcji, zwłaszcza w obszarze zapewnienia dostępu do żywności, ochrony środowiska naturalnego oraz tradycyjnych metod produkcji.

4. Z zadowoleniem przyjmuje, że w komunikacie Komisji uznano fakt, iż jakość produktów rolnych jest nierozzerwalnie związana z tradycjami, rozwojem i zrównoważonym charakterem działań w regionach, które należy wzmocnić i chronić za pomocą takich systemów jak oznaczenia geograficzne, a zarazem przestrzegać na szczeblu międzynarodowym związanych z nimi praw własności intelektualnej.

5. Komitet pragnie przypomnieć Komisji, że jako pierwsza powinna przedsięwziąć konkretne środki w celu informowania konsumentów, a zwłaszcza konsumentów europejskich, o specyficznych cechach oznaczeń geograficznych, ich właściwościach oraz ich szczególnym związku ze zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich.

6. Zgadza się z Komisją, że w celu rozwinięcia odpowiedniej polityki jakości należy zająć się trzema głównymi kwestiami, tj. informacją, spójnością i niskim stopniem złożoności.

7. Zakłada, że będzie trzeba opracować wytyczne gwarantujące prawidłowe funkcjonowanie systemów certyfikacyjnych, co zapewni pewien stopień jednolitości ważnych elementów, takich jak

minimalne wymogi kontroli, by uniknąć ewentualnych dysproporcji między zbliżonymi modelami.

8. Przyznaje, że w wypadku środków dotyczących oznakowania konieczne jest ustanowienie norm handlowych UE, jednakże należy dążyć do tego, by były jak najprostsze.

9. Jest przekonany, że ambitna polityka jakości produktów rolno-spożywczych ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia dynamicznego rozwoju zrównoważonego rolnictwa europejskiego będącego w stanie sprostać potrzebom społeczeństwa europejskiego oraz zapewnić sobie udział na rynkach zewnętrznych.

10. Dostrzega również potrzebę należytego uznania przed całym społeczeństwem europejskim wysiłków włożonych przez europejskich rolników i hodowców w dostosowanie się do zaostrożonych wymogów w zakresie środowiska, dostępu do żywności oraz dobrostanu zwierząt.

Unijne wymagania w zakresie produkcji rolnej

11. Jest zdania, że można by rozważyć możliwość wprowadzenia dobrowolnego oznakowania, które wskazywałoby miejsce produkcji (miejsce zbiorów produktów rolnych, miejsce urodzenia i chowu zwierząt gospodarskich, miejsce udoju w przypadku produktów mlecznych itp.). Można by również przyrzeć się kwestii wprowadzenia obowiązku podawania miejsca pochodzenia (w wypadku produktu przetworzonego dotyczyłoby to miejsca ostatniego istotnego etapu przetwórstwa), przeanalizowawszy uprzednio zalety i wady takiego środka, który już obecnie obowiązuje w przypadku niektórych produktów. Dzięki temu producenci europejscy mogliby się wyróżniać dzięki wspomnianym oznaczeniom, a konsumenci otrzymaliby rozległe i konkretne informacje.

12. Popiera wniosek w sprawie stworzenia oznakowania zarówno dla dobrostanu zwierząt, jak i dla emisji dwutlenku węgla; a ponadto proponuje opracowanie na szczeblu europejskim zasad dotyczących zintegrowanej produkcji.

Normy handlowe

13. Uznaje wagę norm handlowych; normy te nadal powinny mieć charakter obligatoryjny, lecz należy rozważyć poddanie ich dogłębnemu przeglądowi w celu ich uproszczenia, usunięcia zbędnych przepisów i zachowania elementów mających rzeczywiste znaczenie dla wprowadzania produktów na rynek. Przeglądu tego trzeba dokonać w ścisłej współpracy z podmiotami gospodarczymi. Należy stworzyć mechanizm przeglądu, który umożliwi wprowadzenie zmian w wystarczająco szybki i sprawny sposób. W każdym wypadku należy zachować sektorowy charakter norm, tak aby łatwiej było je zrozumieć i zastosować.

14. Komitet z zainteresowaniem podchodzi do zbadania wykonalności ustanowienia definicji zarezerwowanych stosowanych fakultatywnie dla „produktów tradycyjnych” i „produktów rolnictwa górskiego”, rozumiejąc, że to właśnie władze regionalne mogą odegrać kluczową rolę w ich określaniu.

Oznaczenia geograficzne

15. Jest przeciw ujednoczeniu istniejących obecnie trzech różnych systemów, pozwalających utrzymać spójność systemu i uwzględnić właściwości każdego produktu. Komitet postuluje również zachowanie dwóch instrumentów: chronionej nazwy pochodzenia (CHNP) oraz chronionego oznaczenia geograficznego (CHOG), które okazały się wielce użyteczne i zostały bardzo dobrze przyjęte przez producentów. Niemniej jednak konieczne są większe wysiłki na rzecz ich promowania oraz informowania o nich.

16. Za niezbędne uważa uproszczenie nie tylko procedur administracyjnych, lecz również wszystkich aspektów związanych z rejestracją, utrzymaniem i zarządzaniem, które obowiązują podmioty gospodarcze należące do różnych systemów.

17. Opowiada się za ewentualnym wykorzystaniem wspomnianych oznaczeń w przypadku produktów przetworzonych, o ile możliwe będzie upewnienie się w wystarczającym stopniu co do pochodzenia użytych składników i jeśli producenci korzystający z danego oznaczenia wyrażą na to zgodę.

18. W wypadku produktów świeżych za interesujące uważa zbadanie możliwości rozszerzenia wymogów certyfikacyjnych na poszczególne ogniwa łańcucha dostaw, wzorując się na produktach ekologicznych i oceniając możliwe korzyści takiego działania.

19. Podkreśla, że wiele podmiotów związanych z systemem CHNP i CHOG wskazywało na potrzebę wprowadzenia instrumentów umożliwiających regulowanie produkcji, i zwraca uwagę, że brak takich instrumentów może spowodować, że oba te systemy przestaną istnieć lub stracą autentyczność i swoją charakterystyczną jakość, co z kolei zagrozi strukturze społeczno-produkcyjnej na obszarach wiejskich wielu regionów europejskich.

20. Wzywa Komisję Europejską do znalezienia i udostępnienia odpowiednich instrumentów zarządzania produkcją w systemach CHNP i CHOG. Endogenny rozwój regionalny bardzo często związany jest ze zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich, który nie będzie możliwy bez udostępnienia CHNP i CHOG instrumentów umożliwiających im regulowanie potencjału produkcyjnego i w rezultacie osiągnięcie rozsądnej równowagi między podażą a popytem, tak aby produkcja rosła proporcjonalnie do możliwości zbytu.

21. W systemach CHNP i CHOG mamy do czynienia z prawami własności intelektualnej i dlatego należy dopuścić możliwość dobrowolnej regulacji – na wzór każdego innego znaku towarowego – zarówno z punktu widzenia jakości, jak i ilości. Co więcej, regulacja taka nie ma służyć spekulacji, lecz zrównoważonemu rozwojowi.

22. Zaleca zbadanie aspektów związanych z ochroną CHNP i CHOG. Podmioty na rynku oraz regiony są zdania, że poziom ochrony powinien zostać ujednoczony na szczeblu międzynarodowym, dlatego też wzywa się Komisję Europejską do podjęcia niezbędnych kroków w celu zapewnienia jak najwyższego stopnia ochrony, bez względu na pierwsze następstwa różnych CHNP i CHOG poza granicami regionów lub państw członkowskich.

23. Opowiada się za tym, by Komisja zdwoiła wysiłki w celu wzmocnienia przepisów w ramach WTO, by poczyniono postępy w zakresie dwustronnych umów z państwami o znaczeniu strategicznym, jak też nalegano na ochronę CHNP i CHOG w kontekście umów handlowych dotyczących zwalczania obrotu towarami podrobionymi (ACTA).

Rolnictwo ekologiczne

24. Z zadowoleniem przyjmuje ostatnie zmiany legislacyjne w tej dziedzinie i decyduje, by od 2010 r. stosować nowe unijne logo ekologiczne. Jest przekonany, że środki te oraz duży nakład prac podmiotów europejskich działających w obszarze rolnictwa ekologicznego zapewnią znaczący rozwój tego niezwykle przyjaznego dla środowiska systemu produkcji.

Tradycyjne specjalności

25. Zgadza się z Komisją, że system ten nie rozwinął w pełni swojego potencjału, i popiera sugestie przeanalizowania racjonalności wprowadzenia wyrażeń takich jak „produkt tradycyjny”, o ile przestrzegane będą dokładnie zdefiniowane i podlegające certyfikacji specyfikacje.

26. Wzywa Komisję do zbadania i wdrożenia niezbędnych, specjalnych systemów wsparcia dla produktów tradycyjnych i produktów rolnictwa górskiego, na wypadek gdyby te dwa rodzaje produktów ostatecznie zastąpiły obecne gwarantowane tradycyjne specjalności (GTS).

Spójność nowych systemów UE

27. Zaleca Komisji zapewnienie spójności przyszłych programów i inicjatyw w zakresie jakości poprzez aktywną i pragmatyczną ocenę ich wartości dodanej i pożyteczności. Uważa, że w tym kontekście należy również uwzględnić potrzeby konsumentów oraz rzeczywiste korzyści, które przyniesie im uruchomienie nowych systemów.

Wytyczne dla prywatnych i krajowych systemów certyfikacji żywności

28. Wspiera inicjatywę Komisji, by przygotować wytyczne na temat dobrych praktyk w dziedzinie funkcjonowania wszystkich systemów związanych z jakością produktów rolnych i rolno-spożywczych, i zgadza się, że nie należy opracowywać przepisów regulujących państwowe i prywatne systemy certyfikacji.

Zalecenia końcowe

29. Zachęca Komisję do poczynienia znacznych wysiłków w celu promowania europejskich systemów jakości produktów rolno-spożywczych oraz informowania o nich konsumentów

europejskich. Ma to służyć wzmocnieniu systemu, wyjaśnieniu jego różnych koncepcji i zachęcaniu do konsumpcji tych produktów, tak aby całe społeczeństwo europejskie zaangażowało się w zachowanie struktury produkcyjnej na obszarach wiejskich.

30. Proponuje, by Komisja w większym stopniu uznała strategiczną rolę regionów europejskich w zapewnianiu wysokiej jakości produktów rolnych i rolno-spożywczych i przywiązała największą wagę do ich potrzeb w tym zakresie, jako że kwestia ta ma istotne znaczenie dla lepszego rozwoju społeczno-gospodarczego na poziomie regionalnym.

Bruksela, 10 lutego 2010 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO
